

A Szlovák állami erdészet befejezte a Tótmegyeri védett történelmi park felújítását

2014 Szeptember 24, Beszterce Bánya

A Szlovák állami erdészet állami cég, befejezte a két éves munkálatokat a Tótmegyeri kastély mellett található védett történelmi park felújítására több mint 450 000 EUR-ért. A fák egyik részét ápolták, egyesek koronáit ritkábbra vágták a károsult fákat eltávolították. A parkot bekerítették és elhelyeztek benne játszóteret, de fit pályát is, és egy természetbeli tornatermet is. Továbbá felújították járdákat, a tavat és a kapukat. A Tótmegyeri park legértékesebb attrakciója minden kétség nélkül a víztorony, amelyet a 145. évfordulója alkalmából felújítottak, és így megmentették az idő és időjárás káros hatásaitól.

A felújítási munkálatokat Európai uniós támogatásból lehetett megvalósítani a HU-SK 2007-2013 határonátnyúló projekt keretében „Közösen a védett történelmi parkok felújításáért Palárikovon és Diósjenőn”.

A palárikovói védett történelmi park tájtermészeti megfogalmazás, és 52 hektár területen fekszik. Eredeti megvalósítása 1866-ban Ybl Miklós építész tervei alapján készült. A kastélyon kívül a parkban található a ritka műszaki ipari műemlék – a vízmű is. A park jelenlegi arculata az új elemekkel és aktivitásokkal a park 2014-ben befejeződött teljes körű helyreállításának eredménye amit LESY SR realizált. A helyreállítási tervet szerzője Ing. Zoltán Balko, engedéllyel rendelkező tájépítész. A 2013-2014-ben megvalósított helyreállítás a kastély előző felújításának folytatása volt a valamikori park eredeti minőségének megfelelő reprezentatív, polifunkciós helyre. Szándékunk az volt, hogy minden korosztály számára lehetővé váljon a szabadidőeltöltési lehetőségek, színvonalának emelése szép és minőségi környezetben. A park új szerepköre kibővítette a lakosok és látogatók játék-, pihenési- és tanulási igényeinek kielését a műemléki érték megbontása nélkül, s az új látványelemek kiegészítésével együtt tiszteletben tartva a parkok történelmi területét eredeti koncepciójuk és kompozíciójuk kvalitásaival. A projekt keretében az erdészek a fák egy részén elvégezték a faápolási munkákat, ritkítást végeztek és a felesleges vagy gyógyíthatatlan beteg fákat kivágták. Ugyancsak kiültettek több tíz fát (68 db), több száz különféle cserjét (1100 db), különféle dús évelő növényzetet (3300 db), színes egynyári virággyásokat és a füves területek is felújításra kerültek. A Szlovák állami erdészete, állami vállalat (LESY SR, š. p.) erdészei a park előlő részében minden meglévő utat és utacskát szőrt felülettel újítottak fel, a bekötő út is felújításra került, az idő múlásával eltűnt gyalogutak újonnan kiépültek. Ezen útvonalak hossza több mint 2500 méter. A hátsó részben megújult a kerítés, az árkot fémrostély fedte be és a parkba vezető kapuk szintén felújításra kerültek. E rész, mint erdőpark látványosságának kiemelésére az erdészek kiszórták a fő utacskákat, kitisztították a tavacskát, az itt élő vadak megfigyelésére négy megfigyelőállást és 3 táplálásukra szolgáló etetőt helyeztek el.

A parkban gyermekjátszóter, tornaterem a természetben, fit-pálya elemei épültek, valamint két tanósvényen tájékoztató táblák (16 db) a park történelméről, növényeiről és állatvilágáról. A látogatók kényelméhez hozzájárulnak a passzív pihenésre szolgáló új padok (40 db) és a szemetes ládák (31 db) a környék tisztaságának megőrzésére.

A Diósjenő községben levő kastély körüli parkot a gavosdiai Sváb Sándor építtette 1906-1910 között Hein János terve alapján, aki korának legismertebb magyar kertépítész volt. Korabeli feljegyzések szerint a park területnagysága kb. 15 hektárban volt megadva. A felújítás koncepciója az eredeti kiépített állapotba történő helyreállítás volt. A park alapját több mint 300 öreg tölgy egyede alkotja és a külső park 2013 – 2014-ben megvalósult

„Jelen tájékoztató tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.”

felújítása visszaadta a park eredeti állapotát. A helyreállítási tervezet megalkotója Alföldy Gábor, tájépítész mérnök és kerttörténész.

A diósjenői külső park gazdálkodói, az IPOLY ERDŐ Zrt. magyar erdészei az alsó szintet és a károsodott fákat kivágták. Ezáltal felszabadult a tér, új szabad területek keletkeztek – a központi tisztás, a park eredeti arculatát kapta. A gépek megérkezése előtt szükség volt a terep tűzszerek általi átvizsgálására, a talált lőszer ártalmatlanítására, és ezután kezdődtek a további munkák. A megmaradt öreg fákon, összesen 38 darabon műszeres vizsgálatot végeztek és fitotechnikai kezelésük tervét szakember készítette el. A szakemberek összesen 257 megmaradt fa kezelését végezték el, minden kivágott fa és cserje tönkje 5,6 hektárnyi területen eltávolításra került, ezután 2013 nyarának végén az erdészek előkészítették a terep füvesítését, ami még október elején lezajlott. Ezen kívül a központi részben 10 új fa, a peremi részeken több mint 1900 bokor és cserje volt kiültetve, melyek a jövőben kiegészítik a park kompozícióját. Az erdészek a kertrendezési munkálatokkal párhuzamosan megkezdték a gerincvezető út, a körút és az összekötő gyalogutak helyreállítását szórt felülettel, melyek hossza több mint 2100 méter. Ezek az útvonalak a történelmi koncepció megőrzésével a korabeli tervek szerint voltak felújítva a község lakói és a parklátogatók jobb megközelítése céljából. Az erdészek a jobb turistafelszereltség érdekében nagy lugast építettek, a parkban 13 padot, 2 asztalt és személtáskákat helyeztek el. Az erdészek a parkban 50 madáretetőt helyeztek el, mivelhogy az üreges fák az énekesmadarak és denevérek gazdag fészkelő helye és menedéke. A park bejáratánál nagy, fából készült bejáratot és tájékoztató táblát helyeztek el.

A pályázat minden kitűzött célt beteljesített és a tervezett tevékenységeket sikerült megvalósítani. A helyreállítás a védett történelmi parkok több mint 60 hektárnyi területén valósult meg, több mint 3100 fa és cserje került kiültetésre, felújításra került több mint 3000 méter út eredeti állapotának megfelelően és 1500 méter gyalogút, és a turisták és parklátogatók számára látványelemekkel ellátott tér épült. E komplex helyreállításával a műszaki emlékekkel és a palárikovói védett történelmi park egyedülálló tájtermészeti területének felújításával együtt olyan értékek kerülnek megővésre, melyekre a jövő nemzedéke is büszkeséggel fog tekinteni, és így járul hozzá a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez.

A „Közösen a védett történelmi parkok felújításáért Palárikovón és Diósjenőn” HUSK/1101/2.2.1/0355 sz. projekt az EÚ forrásaiból jött létre a Határmenti együttműködés Magyarország – Szlovák Köztársaság 2007 – 2013 program keretében. A megvalósítást a szlovák részről a LESY SR állami vállalat, OZ Levice végzi. Projekt összköltségvetése eléri a 879 003,91 EUR, amiből 732 565,34 EUR az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásaiból származik. Bővebb információk a projekt www.huspark.eu web-oldalán találhatóak.

„Jelen tájékoztató tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.”